

ДЛЯ ПАЦІЄНТІВ • ЛИПЕНЬ 2022

ЗДОРОВА УКРАЇНА

НАЙАКТУАЛЬНІШЕ ПРО ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ

АНТИБІОТИКИ ЗА РЕЦЕПТОМ: ЧОМУ І ЯК ЦЕ БУДЕ

Попри складний період, Україна рухається вперед і запроваджує норми, звичні для цивілізованого світу. Так, із серпня придбати антибіотики можливо буде тільки за призначенням лікаря. Ви отримаєте електронний або паперовий рецепт, у якому буде зазначено, як слід приймати ліки. Лікар виписує препарати за діючою речовиною, вкаже її лікарську форму та дозування. В аптеці за цим рецептом ви зможете придбати відповідний лікарський засіб, у тому числі орієнтуючись на оптимальну для вас ціну.

Таким рішенням ми кидаємо виклик серйозній проблемі нашого часу — безконтрольному прийманню антибактеріальних препаратів. Самовільне та неправильне їх застосування може не лише нашкодити здоров'ю людини, але й викликати резистентність, тобто стійкість бактерій до антибіотиків.

Антибіотики лікують інфекційні захворювання, спричинені бактеріями, та зовсім не ефективні в боротьбі з вірусними хворобами.

Якщо у людини вірусна інфекція (наприклад, ротавірус, вірусна ангіна чи отит), антибіотик не здатен вбити вірус, проте його приймання може пригнічувати здатність організму протистояти хворобі і цим заважати процесу одужання або затягувати його.

Неправильне застосування антибактеріальних препаратів призводить

до того, що вони втрачають ефективність і все менше захищають від серйозних інфекцій.

Приймання антибіотиків без відповідних показань шкідливе не лише для самої людини, але й для всього населення Землі, адже це сприяє формуванню антибіотикорезистентних штамів. З кожним роком лікувати бактеріальні інфекційні хвороби (наприклад, пневмонію чи туберкульоз) стає все складніше. Нераціональне застосування антибіотиків може призвести до того, що інфекційні хвороби, які зараз швидко і без наслідків лікуються антибактеріальними препаратами, можуть стати смертельно небезпечними.

Запуск електронного рецепта на антибіотики вирішить проблему неконтрольованого та нецільового використання препаратів і допоможе запобігати антибіотикорезистентності.

Починаючи з серпня 2022 року, ви можете отримати електронний рецепт на антибіотики в медичних закладах, що підключені до електронної системи охорони здоров'я. Якщо медичний заклад, до якого ви звернулися, не підключено до неї, лікар має виписати паперовий рецепт. Таким чином, впровадження електронного рецепта відбуватиметься в рамках перехідного періоду, протягом якого медичні та аптечні заклади мають підготуватися до повноцінного запуску проекту.

Призначити антибіотик може виключно лікар — сімейний лікар або вузькопрофільний спеціаліст. Мати декларацію для цього не обов'язково. Тому коли вас або вашу дитину щось непокоїть, ви маєте звернутися до фахівця. Після встановлення діагнозу виписується електронний рецепт.

Лікар призначає ліки в рецепті за діючою речовиною, зазначає її лікарську форму та дозування. А крім цього, також вкаже спосіб та тривалість приймання ліків. Відповідне призначення фіксується в інформаційній довідці до електронного рецепта, яку лікар надрукує і засвідчить особистим підписом та печаткою. З цією довідкою пацієнт іде до аптеки.

Виняток на відпуск антибіотиків за рецептом зроблено лише для тих аптек, які працюють у межах територіальних громад, що розташовані в районі проведення бойових дій або перебувають в тимчасовій окупації чи оточенні. Перелік таких населених пунктів затверджено відповідним наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. Такі аптеки тимчасово (на час дії воєнного стану) зможуть і надалі відпускати пацієнтам рецептурні антибактеріальні лікарські засоби без рецепта лікаря.

64% людей помилково вважають, що гострі вірусні інфекційні захворювання та застуду можна теж лікувати антибіотиками, за даними ЦГЗ.

ЯК ОТРИМАТИ АНТИБІОТИКИ ЗА РЕЦЕПТОМ

Відпуск антибіотиків за електронним рецептом

Електронний рецепт можна отримати в будь-якого лікаря незалежно від наявності у пацієнта декларації з сімейним лікарем. Проте для отримання електронного рецепта необхідно бути зареєстрованим в електронній системі охорони здоров'я. Кожен пацієнт може це зробити, уклавши декларацію з сімейним лікарем або зареєструвавшись у системі на прийомі у будь-якого іншого лікаря.

Якщо ви вже маєте декларацію, то при наступному візиті до лікаря переконайтеся, що всі ваші дані внесено до системи коректно. При зверненні до сімейного лікаря, після проведеного огляду та діагностики лікар внесе дані про стан здоров'я в електронну систему охорони здоров'я, а також зафіксує необхідні призначення у вигляді електронного рецепта. При виписці е-рецепта лікар або медсестра надрукує інформаційну довідку, що містить інформацію про діючу речовину препарату, дозування, тривалість лікування та рекомендації щодо приймання. Лікар засвідчить її особистим підписом та печаткою.

Також ви можете за необхідності отримати рецепт на антибіотик на прийомі в будь-якого лікаря спеціалізованої медичної допомоги. Умова залишається такою самою — необхідно бути зареєстрованим в електронній системі охорони здоров'я.

Погасити електронний рецепт можна в будь-якій аптеці, підключеній до електронної системи охорони здоров'я. Це можна зробити впродовж 30 днів. Для цього достатньо показати інформаційну довідку фармацевту.

Якщо ви звернулися до аптеки, яку не підключено до електронної системи охорони здоров'я, фармацевтичний працівник може відпустити лікарський засіб на підставі інформаційної довідки.

Після відпуску препарату працівник аптеки ставить на інформаційній довідці штамп «Відпущено» і повертає її пацієнтові. А якщо пацієнт бажає погасити рецепт частково, фармацевт ставить на інформаційній довідці штамп «Відпущено» та робить відмітку про відпущену кількість лікарського засобу. Електронний рецепт не містить торговельних назв препаратів. Пацієнт може самостійно прийняти рішення про вибір бренду лікарського засобу відповідно до свого бюджету.

Відпуск антибіотиків за інформаційною довідкою

У перехідний період можлива ситуація, що ви отримали електронний рецепт, проте в аптеки, до якої звернулися, немає технічної можливості відпуску рецептурного препарату. Тоді працівник аптеки може скори-

статися інформаційною довідкою, яку лікар видав до електронного рецепта.

Фармацевт або асистент фармацевта ставить на інформаційній довідці штамп «Відпущено» і повертає її пацієнтові.

У цій ситуації також можна придбати ліки частково — у меншій кількості, ніж це зазначено в рецепті, та розділити купівлю на декілька разів. У такому разі фармацевт при погашенні рецепта ставить штамп «Відпущено» на інформаційній довідці, яку пацієнтові видав лікар, та робить відмітку на довідці про відпущену кількість лікарського засобу.

Отримання антибіотиків за паперовим рецептом

Якщо медичний заклад, до якого ви звернулися, не має технічної можливості виписувати електронні рецепти, то після проведеного огляду та діагностики лікар виписує паперовий рецепт (форма ф-1). Він містить необхідну інформацію про призначення, тобто діючу речовину препарату, дозування, тривалість лікування та рекомендації щодо приймання. Такий рецепт можна отримати на прийомі лікаря будь-якого фаху.

Ви зможете придбати необхідний препарат, звернувшись до аптеки та показавши паперовий рецепт.

Фармацевт аптечного закладу погасить рецепт, поставив штамп «Відпущено» та поверне рецепт пацієнтові.

ОТРИМАННЯ АНТИБІОТИКІВ ЗА ЕЛЕКТРОННИМ РЕЦЕПТОМ

1

Пацієнт звертається до лікаря, який діагностує проблему і визначає необхідні ліки

2

Пацієнт має бути зареєстрованим в електронній системі охорони здоров'я

3

Лікар виписує рецепт в електронній системі охорони здоров'я

4

Лікар друкує інформаційну довідку, яку засвідчує особистим підписом та печаткою

5

Пацієнт іде в аптеку та вибирає лікарський засіб із вказаною діючою речовиною

6

Фармацевт ставить на інформаційній довідці штамп «Відпущено» і повертає її пацієнту

ПИТАННЯ/ВІДПОВІДІ

? Чи може лікар приватної клініки виписати електронний рецепт?

Лікарі всіх рівнів медичної допомоги незалежно від форми власності закладу можуть виписувати електронні рецепти за умови підключення закладу та його працівників до електронної системи охорони здоров'я.

? Як отримати електронний рецепт за відсутності декларації з сімейним лікарем?

Пацієнт може отримати електронний рецепт на прийомі в будь-якого лікаря первинної чи спеціалізованої медичної допомоги незалежно від наявності декларації з сімейним лікарем. Обов'язковою умовою є реєстрація в електронній системі охорони здоров'я. Кожен пацієнт може це зробити, уклавши декларацію з сімейним лікарем або зареєструвавшись у системі на прийомі у будь-якого іншого лікаря.

? Як довго триває процедура виписки та погашення рецепта?

Технічна частина виписки е-рецепта займатиме декілька хвилин. Водночас швидкість виписки також залежатиме від особливостей інтерфейсу медичної інформаційної системи, встановленої в закладі, швидкості та стабільності інтернету.

Після виписки електронний рецепт одразу з'явиться в ЕСОЗ та буде доступним для погашення.

Технічно процес пошуку рецепта, вибору торговельної назви та погашення рецепта триває менше ніж одну хвилину. Крім іншого, фармацевт витрачає час на комунікацію з пацієнтом, пошук лікарського засобу на складі, касові операції.

? Який строк дії електронного рецепта на антибіотики для його погашення?

Строк дії електронного рецепта на антибіотики становитиме 30 днів.

? Чи можна при частковому погашенні рецепта вдруге отримати ліки, яких не вистачає, за тим самим рецептом?

Функціонал електронного рецепта дозволяє зробити частковий відпуск ліків. Тобто пацієнт може придбати необхідний препарат у меншій кількості, ніж це зазначено в рецепті, та розділити купівлю на декілька разів.

? Що робити, якщо медичний заклад, до якого звертається пацієнт, не працює з електронною системою охорони здоров'я?

У такому разі під час перехідного періоду передбачається виписування паперового рецепта на антибіотики.

? Як буде здійснюватися відпуск антибіотиків на окупованих територіях?

Виняток на відпуск антибіотиків за рецептом зроблено тільки для тих аптек, які працюють у межах територіальних громад, що розташовані в районі проведення бойових дій або перебувають у тимчасовій окупації чи оточенні. Перелік таких населених пунктів затверджено відповідним наказом Міністерства з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій. Такі аптеки тимчасово (на час дії правового режиму воєнного стану) зможуть і надалі відпускати пацієнтам рецептурні антибактеріальні лікарські засоби без рецепта лікаря.

? Як вплине відпуск антибіотиків за рецептом на процес закупівель лікарських засобів волонтерами?

Нині законодавством передбачається, що на період воєнного стану дистриб'ютори (суб'єкти, що мають ліцензію на провадження господарської діяльності з виробництва, оптової торгівлі лікарськими засобами) можуть відпускати лікарські засоби військовим адміністраціям, підрозділам Збройних Сил, організаціям та установам, що залучають до своєї діяльності волонтерів та надають гуманітарну допомогу.

Таким чином, механізм залишається незмінним: як і раніше, волонтерські та благодійні організації на запит відповідної установи, військової частини чи закладу охорони здоров'я можуть закуповувати рецептурні лікарські засоби безпосередньо у дистриб'юторів без рецепта.

В інших випадках, якщо йдеться про купівлю антибіотиків для індивідуального використання через аптеку, відпуск здійснюється за рецептом лікаря.

**ЗАВАНТАЖИТИ
ДАЙДЖЕСТИ МОЖНА
ЗА ПОСИЛАННЯМ**

